

Help de bij met bloeiende planten, bomen en struiken

Bijen hebben van het vroege voorjaar tot late najaar voldoende stuifmeel en nectar nodig. Je kunt bijen een handje helpen door de juiste planten, bomen en struiken in je tuin te zetten. Wil je inspiratie opdoen, kom dan de Sortimentstuin Harry van de Laar in Greenport regio Boskoop: the place to Bee.

Als de zon in het voorjaar begint te schijnen en het warmer wordt, komen de honingbijen uit de bijenkast tevoorschijn op zoek naar stuifmeel en nectar. Ze halen dit uit vroeg bloeiende bomen en struiken. Deze eerste stuifmeel hebben ze hard nodig na een lange winter. Naast honingbijen komen in ons land zo'n 350 verschillende soorten wilde bijen voor zoals metselbijen, zandbijen en hommels. Deze wilde bijen vormen geen volken, maar leven alleen en worden daarom wel solitaire bijen genoemd. Ook deze bijen zijn afhankelijk van stuifmeel en nectar.

Willen we bijen een handje helpen dan moeten we zorgen dat ze het hele jaar voldoende voedsel kunnen vinden door de juiste planten, bomen en struiken te planten. Je ziet de laatste jaren diverse initiatieven waarbij braakliggende stukken grond worden ingezaaid met bijvriendelijke bloemenmengsels. Dit is een goed initiatief maar veel mengsels bloeien pas in de zomer. Door bomen, struiken en vaste planten te planten help je de bijen van het vroege voorjaar tot late najaar aan voedsel. Boomkwekerijgewassen zijn dus zeer belangrijk. Uit stuifmeelonderzoek blijkt bijvoorbeeld dat in april en mei 80% van het stuifmeel dat honingbijen verzamelen, bestaat uit stuifmeel van bomen en struiken. Groen is daarnaast van belang als schuilgelegenheid voor solitaire bijen.

Wil je inspiratie opdoen, kom dan eens naar de Sortimentstuin Harry van de Laar aan het Rijnveld 153 in Boskoop. Deze tuin is vrij toegankelijk en is de etalage van boomkwekerijgewassen en vaste planten voor nationale en internationale bezoekers. In de tuin staan veel boomkwekerijgewassen met naambordjes, vind je een insectenhotel en diverse informatieborden. Neem daarnaast eens een kijkje in de regio. Greenport regio Boskoop staat internationaal bekend als boomkwekerijgebied, maar het is ook the place to Bee. Hoewel het volgens diverse onderzoeken slecht gaat met de bijen in Nederland, heeft Imkervereniging Groene Hart weinig bijensterfte. De imkers in de regio wijten dit aan de goede aanpak van bijenziekten maar ook aan de goede biodiversiteit. De bijen halen voedsel uit vroeg bloeiende bomen en struiken. In de zomer helpen de honingbijen met de bestuiving van besgewassen. Naast alle bomen en planten hebben boomkwekers dikwijls bloeiende groenbemesters op hun percelen staan om de bodemkwaliteit te verbeteren. Deze groenbemesters zijn ook goed voor de bijen. Zo leveren de oranje afrikaantjes (Tagetes) volop stuifmeel. We mogen dus wel zeggen dat Greenport Regio Boskoop the place to Bee is!

Het project The place to Bee wordt mede mogelijk gemaakt met steun van het Economic Development Board Alphen aan den Rijn en het bedrijfsleven waaronder Boot & Dart Boomkwekerijen, Rabobank Boomkwekerijfonds en andere partijen.

Bijvriendelijk bomen en struiken

Niet alle bloemen worden door bijen bevrolen. Sommigen produceren geen nectar of ze doen dat wel, maar de bijen kunnen er niet goed bij. Bijen hebben namelijk een korte zuigbuis waarmee ze alleen nectar uit ondiepe bloemen of uit bloemen met een wijde kroonbuis kunnen halen. Op deze planten zie je soms wel vlinders of hommels die een langere zuigsnuit hebben. In imkertermen worden planten die aantrekkelijk zijn voor bijen drachtplanten genoemd.

Honingbijen hebben behoefte aan grote aantallen drachtbloemen bij elkaar en vliegen o.a. op

landbouwgewassen. Voor wilde bijen is biodiversiteit juist zeer belangrijk. Hoe meer verschillende bloemen hoe beter. Vooral ook omdat bepaalde wilde bijen kieskeurig zijn qua bloemen. Daarnaast is biodiversiteit van belang om te zorgen dat er vrijwel het hele jaar voldoende stuifmeel en nectar beschikbaar is.

Met een kleine wilg op stam in je tuin, bijvoorbeeld *Salix* (wilg), heb je al vroeg in het voorjaar plezier van de bloeiende katjes en stuifmeel voor bijen. Hetzelfde geldt voor bloeiende gewassen als *Erica* (winterheide), *Helleborus* (Nieskruid), *Caltha* (dotterbloem), *Anemoon*, *Skimmia* of *Mahonia*. Vanaf april bloeien de fruitbomen in de tuin en ook in de zomer hebben de bijen keuze genoeg. Planten als herfstaster, *hedera* en *hemelsleutel* (*Sedum*) zijn voorbeelden van goede bijenplanten die nog laat in het najaar bloeien en de bijen van voeding voorzien voor ze weer in winterrust gaan.

In de tabel vind je een overzicht van diverse bomen, struiken en planten die goed zijn voor de bijen of hommels en hun bloeiperiode. Zo kun je een goede keuze maken, maar er zijn er nog veel meer.

Bomen												
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
<i>Acer</i> spp. (Esdoorn)				■	■							
<i>Aesculus</i> spp. (Paardenkastanje)				■	■							
<i>Ailanthus altissima</i> (Hemelboom)						■	■					
<i>Castanea sativa</i> (Tamme kastanje)						■	■					
<i>Cercis siliquastrum</i> (Judasboom)				■	■							
<i>Cornus mas</i> (Gele kornoeltje)						■	■					
<i>Frangula alnus</i> (Vuilboom)					■	■	■					
<i>Gleditsia triacanthos</i> (Valse Christusdoorn)						■	■					
<i>Heptacodium</i> (Zevenzonenboom)								■	■	■		
<i>Malus</i> spp. (Sierappel)				■	■							
<i>Pyrus communis</i> (Peer)				■	■							
<i>Prunus</i> spp. (Sierkers)				■	■	■						
<i>Rhamnus</i> (Vuilboom)				■	■	■	■					
<i>Robinia</i> spp. (Valse Acacia)						■	■					
<i>Salix</i> spp. (Wilg)			■	■								
<i>Sophora japonica</i> (Honingboom)							■	■	■			
<i>Sorbus</i> spp. (Lijsterbes)					■	■	■					
<i>Tetradium daniellii</i> hup. (Bijenboom)								■	■			
<i>Tilia</i> spp. (Linde)						■	■					

Heesters												
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Acer campestre (Veldesdoorn)				■	■							
Berberis spp. (Zuurbes)					■	■						
Buddleja davidii (Vlinderstruik)							■	■	■	■		
Calluna vulgaris (Struikheide)							■	■	■			
Caryopteris spp. (Baardbloem)									■	■		
Ceanothus spp. (Herfstsering)								■	■			
Cephalanthus (Kogelbloem)							■	■				
Chaenomeles spp. (Japanse kwee)				■	■							
Choisya					■	■						
Corylus (Hazelaar)	■	■										
Cotoneaster spp. (Dwergmispel)						■						
Cytisus spp. (Brem)					■	■						
Diervilla spp. (Amerikaanse Weigela)							■	■	■			
Erica spp. (winterheide)	■	■	■								■	■
Hedera Arborescent Groep (Struiklimop)									■	■	■	
Hypericum (Hertshooi)								■	■	■		
Ilex aquifolium (Hulst)					■	■						
Itea virginica (Bloemwilg)							■	■				
Kolkwitzia amabilis					■	■						
Ligustrum spp. (Liguster)						■	■					
Lonicera nitida (Struikkamperfoelie)					■	■						
Mahonia acuifolium (Mahonie)			■	■	■							
Osmanthus (Schijnhulst)				■	■							
Pyracantha spp. (Vuurdoorn)					■	■						
Ribes spp. (Bes)				■	■							
Rosa spp. (Roos)					■	■	■					
Rubus fruticosus (Braam)						■	■	■				
Sarcococca (Vleesbes)	■	■	■	■								
Salix spp. (Wilg)			■	■	■							
Skimmia spp.				■	■							
Stephanandra incisa (Kransspirea)					■	■						
Symphoricarpos spp. (Sneeuwbes)							■	■				
Vaccinium corymbosum (Blauwe bes)				■	■							

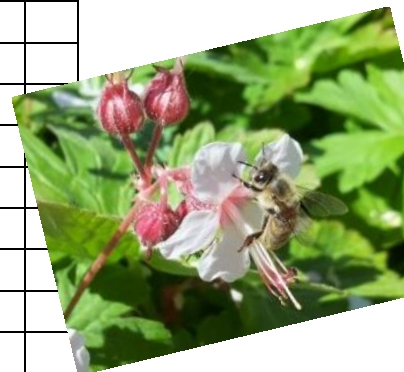
Wist je dat

Een aantal wilde bijen heeft een korte levenscyclus en is sterk afhankelijk van één gewas. Zo zijn er enkele zandbijen die vooral leven van het stuifmeel van wilgen. Voor de meeste bijen geldt echter hoe meer verschillende soorten (hoe meer biodiversiteit) hoe beter.

Allesbehalve wild

Sommige mensen zijn bang voor bijen in de tuin. Wilde bijen zijn echter alles behalve wild. Steken doen ze niet en als ze dat toch zouden doen; bij verreweg de meeste solitaire bijen is de angel kort en zwak en kan hij niet door de menselijke huid dringen. Een honingbij zal alleen steken als hij in nood is. Verwar bijen en hommels niet verwarren met wespen. Wespen komen niet op bloemen af maar op zoete dingen als limonade en eten en steken eerder.

Vaste planten												
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Achillea spp. (Duizendblad)												
Agastache spp. (Droplant)												
Ajuga (Zenegroen)												
Allium spp. (Sierui)												
Anemone (anemoon)												
Aruncus dioicus (Geitenbaard)												
Aster ageratoides (Herfstaster)												
Caltha (Dotterbloem)												
Campanula spp. (Klokjesbloem)												
Centaurea spp. (Centaurie)												
Echinacea purpurea (Zonnehoed)												
Echinops spp. (Kogeldistel)												
Eryngium spp. (Kruisdistel)												
Eupatorium spp. (Koninginnenkruid)												
Gaura lindheimeri (Prachtkars)												
Geranium spp. (Ooievaarsbek)												
Helleborus (Nieskruid)												
Helenium autumnale (Zonnekruid)												
Helianthus spp. (Zonnebloem)												
Lamium spp. (Dovenetel)												
Lavandula spp. (Lavendel)												
Mentha spp. (Munt)												
Monarda spp. (Bergamotplant)												
Nepeta spp. (Kattenkruid)												
Origanum spp. (Marjolein)												
Papaver orientale (Oosterse klaproos)												
Persicaria amplexicaulis (Duizendknoop)												
Rudbeckia spp. (Zonnehoed)												
Sedum - div. lage soorten (Vetkruid)												
Sedum spectabile / telephium (Hemelsleutel)												
Solidago spp. (Guldenroede)												
Teucrium spp. (Gamander)												
Thymus spp. (Tijm)												
Verbena bonariensis (Ijzerhard)												

De brochure 'Biodiversiteit in tuin en plantsoen' van de Groene Stad bevat informatie over biodiversiteit in tuin en plantsoen.

Het project *The place to Bee* wordt mede mogelijk gemaakt met steun van het Economic Development Board Alphen aan den Rijn. Verder wordt bijgedragen door Boot & Dart Boomkwekerijen, Rabobank Boomkwekerijfonds, Stichting Sortimentstuin Harry van de Laar, Delphy en er wordt nog gezocht naar andere partijen.
Meer info w.dorresteijn@delphy.nl

